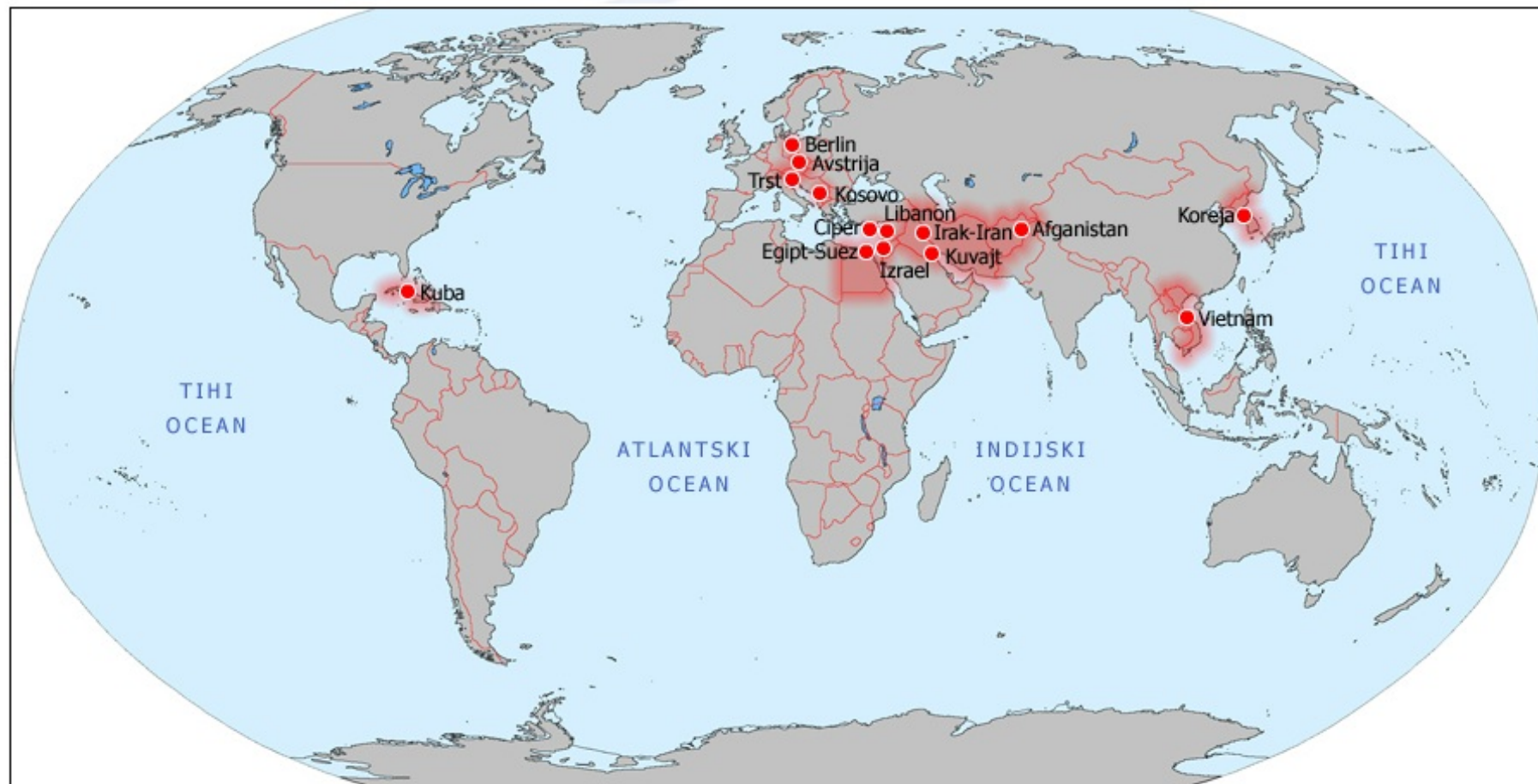

KRIZNA ŽARIŠČA V SVETU

Krizna žarišča med hladno vojno

Med hladno vojno sta velesili nenehno grozili z vojaškim spopadom, vendar do neposrednega spopada med njima ni nikoli prišlo. Obe pa sta bili vpleteni v spopade in prevrate v različnih državah, zaradi česar mnoge od teh vojn štejejo za žarišča hladne vojne.

KOREJSKA VOJNA

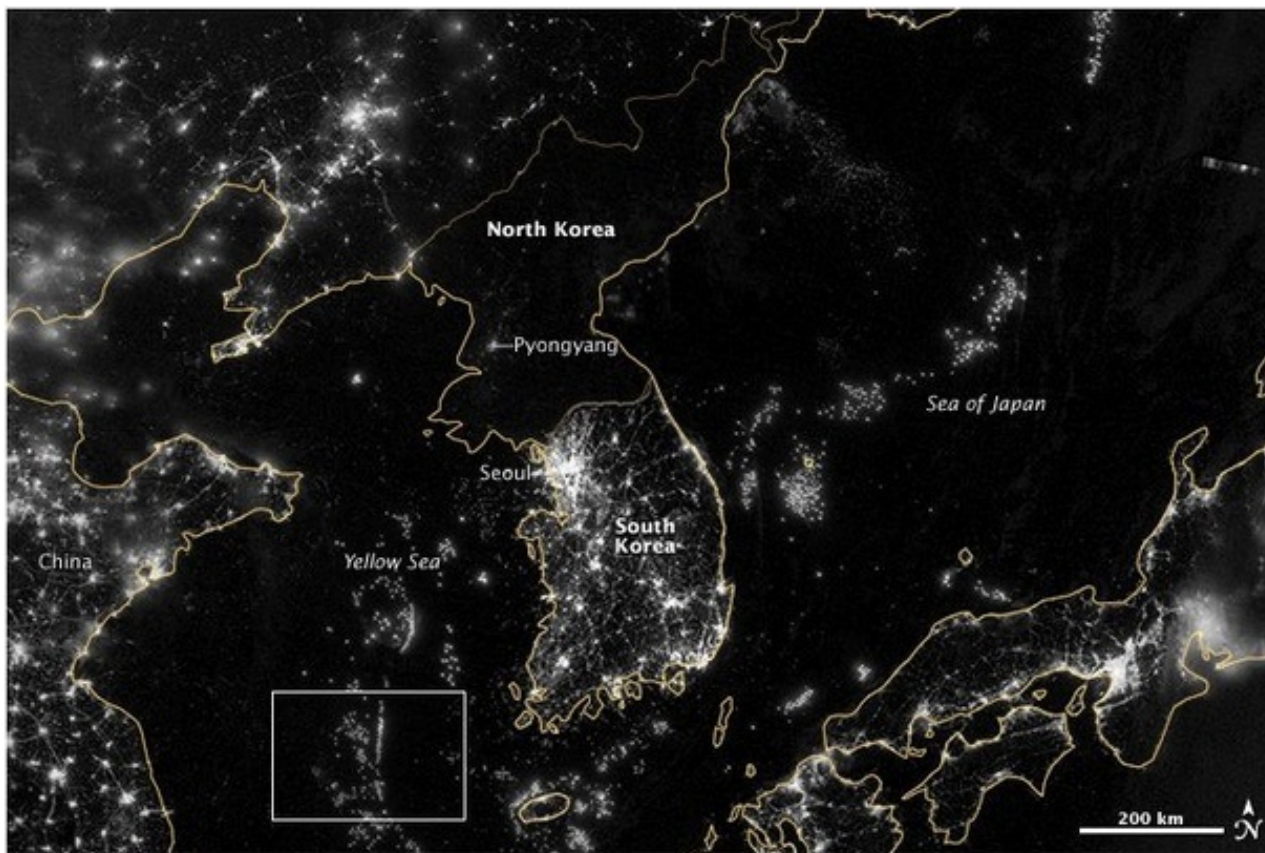
Koreja je bila od leta 1910 japonska kolonija. Po drugi svetovni vojni je severni del Koreje okupirala SZ, južnega pa ZDA. Državo so razdelili po 38. vzporedniku.

Leta 1948 sta bili ustanovljeni Republika Koreja (Južna Koreja) in Demokratska ljudska republika Koreja (Severna Koreja). Obe vladi sta si lastili celotno korejsko ozemlje!

V vojno, ki je med leti 1950 - 1953 zahtevala 5 milijonov žrtev se zapletejo enote OZN (glavnino čet tvorijo ZDA) in komunistična Kitajska.

Severna Koreja danes sodi med najrevnejše države na svetu. Oskrba prebivalstva s hrano je močno odvisna od mednarodne pomoči.

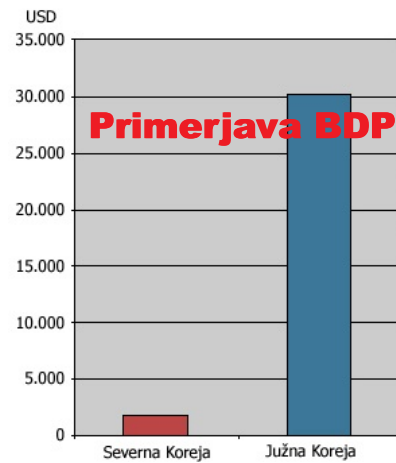
Ker državna oblast vsa sredstva vlaga v oborožitev vojske in razvoj jedrskega orožja je Severna Koreja ena od mednarodne skupnosti najbolj izoliranih držav na svetu.

Nočni satelitski posnetek korejskega polotoka

Kaj lahko sklepaš iz posnetka?

SEVERNA KOREJA DANES

Po korejski vojni je Južna Koreja doživela izjemen gospodarski razcvet in danes sodi med najbolj razvite države sveta, medtem ko se je čas v Severni Koreji praktično ustavil in prav nič ne kaže na to, da se bo stanje v tej komunistični državi kmalu spremenilo.

Domovinska vzgoja v Severni Koreji.

Kdo je največji sovražnik države?

INDOKITAJSKI POLOTOK - Vojna v Vietnamu

Vzhodni del Indokitajskega polotoka (Vietnam, Laos, Kambodža) je bil francoska kolonija. Med drugo svetovno vojno so ga zasedli Japonci, po končani vojni pa so ga Francozi želeli zadržati. Komunistično odporniško gibanje je Francoze premagalo in leta 1954 so nastale štiri samostojne države: Laos, Kambodža, ter dve Vietnamski državi:

- na severu - Demokratična republika Vietnam, ki je prevzela socialistično ureditev pod okriljem SZ;**
- na jugu - Republika Vietnam pod vplivom ZDA.**

V spopad med Severnim in Južnim Vietnamom se leta 1964 vključijo ZDA, saj so jo označevale kot vojno proti širjenju komunizma.

Leta 1968 se je v Vietnamu bojevalo že okoli pol milijona **ameriških vojakov**. Uporabljali so najsodobnejše orožje. Bombardirali so vojaške in industrijske objekte, vasi in mesta. V nepreglednih gozdovih so za uničevanje rastlinja in ljudi uporabljali kemično orožje. Po vaseh so množično pobijali komunistične vojake in prebivalce.

Vendar je bila ameriška vojska neuspešna proti **gverilskemu bojevanju vietnamskih komunističnih sil**, ki so jim z orožjem pomagali Sovjetska zveza in Kitajska.

V zahodnem svetu je javnost množično nasprotovala vojni.

Leta 1973 so Američani zaradi neuspeha umaknili vse svoje čete iz Vietnoma. Leta 1974 je Severni Vietnam napadel Južni Vietnam in ju združil v eno državo – **Demokratično republiko Vietnam**.

Leta 1976 sta se oba Vietnoma združila v Socialistično republiko Vietnam.

Protivojni protesti

BLIŽNJI VZHOD - Izraelsko (judovsko) - palestinski (arabski) spor

Naštej štiri dejavnike, ki dajejo Bližnjemu vzhodu strateški pomen.

OZN je s posebno resolucijo leta 1947 v Palestini predvidela ustanovitev židovske in palestinske države. 14. maja 1948 je bila ustanovljena nova judovska država Izrael. Palestinski Arabci in njihovi sonarodnjaki iz sosednjih držav niso sprejeli ustanovitve take države. Pet sosednjih arabskih držav (Egipt, Sirija, Libanon, Irak in Jordanija) je zato takoj napadlo Izrael, ki pa je bil v vojni uspešnejši in je zasedel večino ozemlja, po načrtu OZN predvidenega za Palestince.

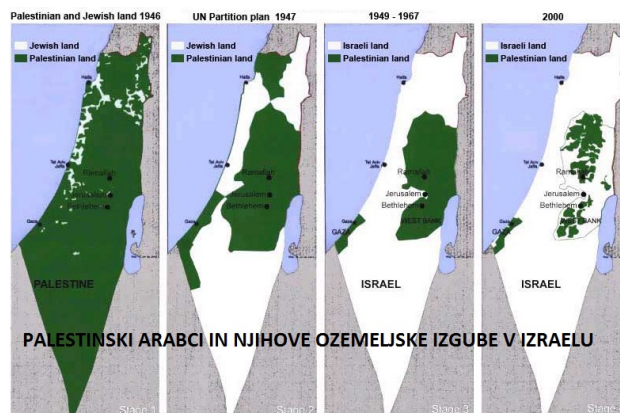
Preostanek palestinskega ozemlja pa je leta 1950 priključila Jordanija, saj palestinska država ni bila ustanovljena. V bojih z Židi je izgubilo domove 900.000 Palestincev, ki so odšli v tujino in s tem se je odprlo eno najpomembnejših vprašanj bližnjevzhodne krize - palestinsko vprašanje.

Palestina je postala eno trajnih svetovnih vojnih žarišč. Interesi velesil so se tu križali in menjali (nafta, Sueški prekop). Izrael so najprej podpirale ZDA in Sovjetska zveza, Velika Britanija pa je podpirala arabske države. Kasneje je prišlo do spremembe. SZ je začela podpirati Arabce, Britanci pa Izrael. Zaradi nerešenega palestinskega vprašanja je vsakih nekaj let izbruhnila krvava vojna med Izraelom in arabskimi državami.

S pomočjo besedila v učbeniku (str. 131) ugotovi potek izraelsko-arabskih vojn.

Haifa, leto 1948, Judje iz cele Evrope se množično priseljujejo v Izrael.

PALESTINSKI ARABCI IN NJIHOVE OZEMELJSKE IZGUBE V IZRAELU

OZN je načrtovala oblikovane dveh držav. Izraelske in palestinske. Izrael je ustanovitev slednje preprečil.

PLO

Z namenom, da združi razkropljene palestinske skupine je bila 28. maja 1964 ustanovljena vojaško-politična organizacija **Palestinska osvobodilna organizacija (PLO – Palestine Liberation Organization)**, ki velja za edino predstavnico Palestincev v boju za osvoboditev Palestine in samostojno državo, ki jo Palestinci želijo na ozemljih, kjer živijo. ZDA in Izrael so organizacijo je do leta 1991 označevale kot teroristično.

Logotip PLO

Nekdanji vodja organizacije PLO in predsednik Palestine Yasser Arafat

"All the News That's Fit to Print"

The New York Times

LATE CITY EDITION
 VOL. CXXI, No. 42411
 NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 6, 1972
 21 CENTS

9 ISRAELIS ON OLYMPIC TEAM KILLED WITH 4 ARAB CAPTORS AS POLICE FIGHT BAND THAT DISRUPTED MUNICH GAMES

MRS. MEIR SPEAKS
 A Hushed Parliament Hears Her Assail 'Lunatic Acts'

A 23-HOUR DRAMA
 2 Others Are Slain in Their Quarters in Guerrilla Raid

A reporter making a test run before acting as AGENT for Mrs. Meir...
 First German politician talking with a spokesman, right, for Arabs who invaded Israeli quarters in Olympic Village...

Na olimpijskih igrah v Munchnu leta 1972 je palestinska teroristična skupina Črni september napadla izraelske športnike.